

Generációkon átívelő hozzáállás

Sós Éva

| 2013 március 7. 23:32

Jövőre lesz nyolcvan éves Dr. Kondricz József, aki 31 évet töltött a kezdeti magyar információtechnológiában meghatározó szerepet játszó SZÜV-nél, jó néhány évet vezető beosztásban, majd vezérigazgatóként. Fia, Kondricz Péter közel 15 évet töltött el informatikai jogi területen, legutóbb a SUN regionális jogi igazgatója, majd az NNG jogi igazgatójaként, ami szép példa a szakmák átörökítésére.

Ám apa és fia korántsem IT-függő. Ami közös bennük, az a szakmaiság, a lelkiismeretesség és a munka iránti alázat.

Dr. Kondricz Józsefnek, aki amellet, hogy 31 évig dolgozott a SZÜV-nél, több, ma is működő vállalkozás köszönheti születését. Elismert szakember volt, nem politikai döntés, hanem kézzelfogható eredményei alapján, hiszen az általa vezetett vállalat kiválóan prosperált. Nem volt reklámfigura, ennek még csak a látszatát is kerülte, de szívesen hivatkoztak rá. Nemcsak a vezetés, hanem a partnerek is szívesen példát vettek a SZÜV-ről. Dr. Kondricz Péter az igencsak ritka informatikai jogászok egyike, az elektronikus aláírás és az elektronikus kereskedelmi törvény egyik megalkotója. Annak ellenére, hogy apa és fia véletlenül került kapcsolatba az informatikával, maradandót alkottak. Múltról és jövőről beszélgettünk a szakemberekkel.

Computerworld: Több mint három évtizedet töltött a SZÜV-nél, hogyan került a vállalathoz?

Dr. Kondricz József: Ideiglenes szándékkal. 1957-ben végeztem a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem pénzügy szakán, 2 évet töltöttem a PM-nél, majd 1959-ben átmenetileg a KSH GAV-nál (gépi adatfeldolgozó vállalat) helyezkedtem el, így kerültem bele az egész számítástechnikai folyamatba. Tudni kell, hogy az 1956-os események hatással voltak a munkaerőpiacra is, az egyetemisták egy része disszidált, az itthon maradtakra egyszerre 2-3 állás is jutott. Én is válogathattam a Belügyminisztérium pénzügyi osztálya, a nagykanizsai MNB-fiók, és a PM adóosztálya között, de úgy gondoltam, hogy Budapesten maradok, a SZÜV pedig jó ugródeszka lesz. Így is történt, 1960-ban már főállásban dolgoztam, egészen 1990-ig.

CW: Minek köszönhető a vállalat sikere?

KJ: A ma is működő SZÜV sikerességének mindössze 3600-ad része esik rám – ugyanis körülbelül ennyi fő dolgozott a vállalatnál. Sikerünk kulcsa az volt, hogy a legalacsonyabb pozíciótól a legmagasabbig egy család voltunk, a vezetés pedig olyan szakmailag képzett korrekt garnitúra volt – százas nagyságrendben –, amivel én még nem találkoztam sem előtte, sem utána.

CW: Mekkora kihívás volt az információtechnológia hajnalán egy ilyen cégnél dolgozni, ráadásul közgazdasági végzettséggel?

KJ: Büszke vagyok arra, hogy 31 éven keresztül részt vehettem abban a folyamatban, amely a hagyományos (lyukkártya-rendszerű) adatfeldolgozásból fejlődött ki, létrehozva a modern informatikai rendszereket. Számomra az országos számítóközpont- és számítógép-hálózattal rendelkező bérnyomtatási vállalatának – a KSH Számítás – technikai és ügyvitelszervező vállalata a tanulás és a tapasztalatszerzés nagy lehetőségét jelentette. Alapító tagja voltam annak a vállalatnak, melynek feladatköre, a jövőt illető fejlesztési területei világosan meghatározásra kerültek az alapítók részéről. Ezek a gondolatok – a teljesség igénye nélkül – a következőkben foglalhatók össze:

- adatfeldolgozási szolgáltatás nyújtása a népgazdaság minden ágát érintően,
- szakemberképzés az adatfeldolgozás területeit érintően,
- számítóközpontok, hálózatok építése,
- szervízszerelés,
- számítógépek és kellékek forgalmazása,
- számítógép alkatrészek forgalmazása,
- nyomdaipari szolgáltatás.

Ezek a területek az 1980-as évektől lassan, de folyamatosan megjelent a verseny. Új számítóközpontok alakultak, és bérnyomtatási vállalatokként kezdtek el működni, ráadásul a nagyobb gazdálkodó vállalatok, pénzügyi intézetek önálló adatfeldolgozási bázist építettek ki – mindez végül lényegesen átalakította a piacot. Új területeket kellett keresni, új szolgáltatásokat kellett ajánlani a megmaradt és jövőbeli partnereknek. A konkrét kihívást a következő területek jelentették:

- a hagyományos adatfeldolgozást ki kellett váltani egy új, hatékonyabb, gazdaságosabb feldolgozással, a táv-adatfeldolgozással,
- meg kellett teremteni vállalatunkon belül a modern technikai eszközök működtető szakembereinek kiképzését is,

- biztosítani kellett az új eszközök beszerzéséhez szükséges pénzügyi forrásokat,
- fel kellett készíteni a partnerek szakembereit az új technika igényeinek kielégítésére.

CW: Hogyan lehetett talpon maradni az akkori világban egy vállalat élén?

KJ: Hatalmas vállalat voltunk, sikerünk vezetési stílusunknak volt köszönhető, amivel mindenki elégedett volt, nem volt konfliktusunk sem a legmagasabb vezetéssel, sem a minisztériummal. Egyszerre diplomáciával és politikai érzékkel kellett rendelkezni ahhoz, hogy ez könnyen menjen.

CW: Mi volt az Ön titka?

KJ: Nem avatkoztam bele abba a területbe, amihez nem érttem. A műszaki döntéseket mindig a műszaki szakemberek javaslata alapján hoztam. A különböző variációkból a jót – ha nem is mindig a legjobbat – ki tudtam választani. A nagy döntésekért a 31 év alatt sem szemrehányást, sem felelősségre vonást nem kaptam. A saját szakterületemen pedig mindvégig lelkiismeretesen dolgoztam.

CW: Komolyan vették-e a szocializmusban a nagyvállalatok az informatikát?

KJ: Az 50-60-as években a hagyományos adatfeldolgozás, lyukkártya-, lyukszalag-, mágnesszalag-alapú feldolgozások voltak dominánsak, az informatika jóval később jelent meg; a 90-es évektől lehetne önálló egységről beszélni. Legelterjedtebb a könyvelés, bérszámfejtés, készletgazdálkodás, termelésirányítás területén volt.

CW: A vasfüggöny mögött lehetett tanulni, tájékozódni, fejlődni?

KJ: A SZÜV nagyon kedvező helyzetben volt ezt illetően, válogathattunk a külföldi utak között, hiszen nagyon sok külföldi, főleg nyugati cégektől vásároltunk, engedéllyel. Így szakembereink a nyugati és a keleti gépekhez egyaránt értettek. A szakmai kiképzés mindig a műszakiakat, programozókat és rendszerszervezőket érintette. A tanulmányútjainkhoz a szakmai szervezetek támogatását maximálisan megkaptuk. Az ágazati számítóközpontok is hasonlóan jó ellátásban részesültek, mint a SZÜV, legfeljebb mi időben korábban kaptuk meg a lehetőségeket.

CW: Milyen volt akkor vállalatot vezetni?

KJ: Könnyebb volt, mert a tervgazdálkodás miatt tudta az ember, mit kell csinálnia. Az éves terveink reálisak voltak, lehetett teljesíteni, még akár túlteljesíteni, megvolt a minimum 3 éves, középtávú fejlesztési tervünk is. A

másik könnyebbsége az volt, hogy a jogszabályok nem változtak – nem hetente, hanem évente sem –, így középtávon is lehetett tervezni költségekre, beruházásokra, árbevételre. A dolgozóknak hosszú távon biztosított volt a munkahelye.

Mint magánember az a véleményem, napjainkban nagyon rövid távon gondolkodnak az emberek, céljuk minél hamarabb meggazdagodni, a legkisebb ráfordítással és adófizetéssel. Persze tisztelet a kivételnek. Hiányoznak a szakemberek, a megbízható munkaerő, leginkább emberi magatartás és szakmai hozzáértés szempontjából. Emellett a kutatás-fejlesztés területén kevés pénz áll rendelkezésre, ami hatékony felhasználás esetén is csak kis eredményeket ad.

CW: Mi történt a rendszerváltással a vállalat életében?

KJ: 1990-ben a vállalati tanács már nem erősített meg a pozíciómban, mert másképp képzelték el a jövőt, mint én. A társasági törvény megjelenésével egy időben a SZÜV megkezdte a központjainak társaságokká történő átalakítását rt. és kft. formákba, ám ragaszkodtunk az állami többséghez. A tervek szerint a vállalatok 51 százalékát az állami tulajdon képviselte, 49 százalékban a partnereink – külföldieket is beleértve – tették ki volna. A vezérigazgatóság továbbra is központi irányítószervként működött volna, és ez alatt történt volna a fejlesztés is.

Azonban a gazdálkodó szervezetek és gazdasági társaságok átalakulásáról szóló törvény 1990-es módosítása lehetővé tette, hogy az államigazgatási felügyelet alatt álló vállalatok bizonyos feltételek meglétekor önálló vállalattá alakulhattak, a vagyon pedig ellenszolgáltatás nélkül az új kft. vagy rt. tulajdonába került, az irányítási rendszer nélkül. Tiltakoztam a folyamat ellen, ami gyakorlatilag a vállalat szétesztését jelentette, amit minden érintett vezető elhárított, mondván nem tehet semmit. A nyugdíjazásomat kértem. Noha megváltunk egymástól, ezt követően mégis olyan döntés született, hogy a SZÜV-öt nem lehet szétszedni; privatizálni kell, de egyben.

A Számalk és a Szaldó mindezt sikeresen tudta véghez vinni. Több mint húsz év után is azt állítom, hogy a kidogozott stratégiánk túlélte a múltat. Ám a SZÜV-nek az akkori személyi és jogi adottságok már nem kedveztek, és hirtelen sokan hitték, hogy vezérigazgatók vagy osztályvezetők lehetnek. A vállalat története jól tükrözi az egész magyar privatizálás vonalát.

CW: Mi történt volna, ha megerősítést kap?

KJ: Ha ugyanazt az életformát folytatom, maximum öt év – no nem a börtönben. Azt fizikailag képtelenség lett volna tovább folytatni. Ez bölcsen volt megírva, csupán lelkiekben nem tudtam elfogadni a miértet. Aki kimondta az ítéletet, utólag megkeresett és elnézést kért tőlem, hogy nem ezt és nem így akarták. De ahol én valamikor miséztem, oda nem megyek vissza ministrálni.

CW: Hogyan érintette, hogy a harmadik gyermekéről le kellett mondania?

KJ: Megkönnyeztem, hiszen ez tette ki az életem nagy részét, és csak ezután jöhetett bármi más a sorban. Persze ma már eszem ágában sincs senkire haragudni, mi több, 50 éves találkozózt szerveztünk Martonvásáron, a Mezőgazdasági Kutatóintézetben, megünnepezve az eltelt évtizedeket. Ezeknek az embereknek jelentős része alapító tag volt. Veszprém megye kivételével 18 megyében volt számítóközpontunk, összekötve az országos hálózattal. A munkánk majdnem minden gazdasági szektort felölelt. Ott voltunk mindenhol, és sikeresek voltunk.

CW: Ön nagy szerepet játszott a kezdeti magyar információtechnológiában, mit mondana erről a korszakról a mai fiataloknak?

KJ: Ennek a kérdésnek a hiteles megválaszolásában nem leszek eminens, mert én nem azt csinálom, mint amit most másoknak ajánlok, hogy csinálják. Minden elismerésem a számítógép-alkalmazások felhasználóié, de én nem használok PC-t. Minden produktumomat kézzel írom. Így három olcsó eszközzel – papír, ceruza és radír – megúszom. No, ezt csak az irigység mondatta velem azok iránt, akik sikeresen alkalmazzák ezt a technikát.

Ajánlatom a mai fiataloknak a tudásszerzést illetően az lenne, hogy addig ne legyenek nyugodtak, de főleg elégedettek, míg a következő három területet meg nem hódítják:

- a választott szakmai terület jó – de ha tehetik, kiváló – ismerői legyenek,
 - informatikai ismeretek kellő mértékű elsajátítása és annak gyakorlatban történő hasznosítása,
 - legalább egy, de ha lehet, két idegen nyelv eredményes használata.
- Itt a jövő – véleményem szerint – a távol-keleti és az orosz nyelvvé lesz. Nekem egyik nagy bánatom és hiányérzetem, hogy egy idegen nyelvet sem beszélek elfogadható szinten.

CW: Ön végigkísérte az informatika hajnalát, mivel járt ez?

KJ: 1990-ig megszállottja voltam, ám a későbbiek folyamán visszatértem a

tanult szakmámhoz, és könyvvizsgálóként dolgoztam, saját céget alapítottam. Nem érzem a hiányát. Itt már csak a munkához való hozzáállásom és a kapcsolatok maradtak meg. Nagy karriernek tartom, hogy vidéki városból feljutva diplomát szereztem, 31 évet dolgoztam a SZÜV-nél, 25 évig tanítottam a

Közgázon számvitelt és rendszerszervezést. Az, hogy ezzel mennyi energia, stressz, fejfájás és kudarc is járt, nem foglalkozom. Az eredményeimre büszke vagyok, azonban a családom hátrányként élte meg azt az időt, amit elvettem tőlük. Ezzel a beosztással, feladattal együtt járt a szabadnapok bevonása. A legszebb évek repültek el ez idő alatt, mire feleszméltem, a gyerekeim már felnőttek. Ha újrakezdhetném, bizonyos részeket másképp csinálnék, de összességében ugyanígy tennék.

CW: A fia mennyire hasonló szakember?

KJ: Sok közös vonásunk van, leginkább emberi oldalról, karakter szempontjából; a munkabíráskunk is nagyon hasonló: fantasztikus munkabíró képességű, szakmai oldalról bizonyított az elmúlt több mint tíz évben. Jó humorú, ugyanakkor komoly családapapa, átlagon felüli gondot fordít a gyermekére. Minden munkahelyén erkölcsileg és anyagilag is megbecsülték, amit én örömmel nyugtázok.

Dr.	Kondricz	József
1953-ban	közgazdasági	technikumot
1957-ben	közgazdasági	diplomát
1977-ben költségvetési rendszerekből ledoktorált, ekkor okleveles könyvvizsgáló is		let
2007-ben	aranydiplomát	kapott

Az elmúlt 79 évben számos erkölcsi és anyagi elismerésben részesült, többek között megkapta a Munka Érdemrend arany fokozatát is.

Dr. Kondricz Péter tudta, hogy édesapja fontos munkát végez, a szakmában legnagyobb vállalatot vezette, ennek ellenére sosem érdekelt az informatika, ám mégis erre a pályára került.

Dr. Kondricz Péter: Soha nem érdekelt az informatika, történész akartam lenni.

CW: Ebben a családban a legtöbb út mégis az informatika világába vezet?

KP: Igen, de ahogyan édesapám is említette, mindez kvázi a véletlenek

sorozatának köszönhető. Előtte az energiaiparban dolgoztam, ám 15 évvel ezelőtt kaptam egy megkeresést, ami igazi kihívás volt jogászként. Váltottam, de nem akartam sokáig itt dolgozni – annak ellenére, hogy nem áll tőlem távol az IT, hiszen részt vettem az elektronikus aláírási törvény, illetve az elektronikus kereskedelmi törvény kidolgozásában, erről könyvet is írtam –, nem ez volt a célom.

Véletlenül kerültem a szakmába. Most egy időre azonban elhagytam az informatikát, egy nagyszabású, Afrika-kerülő nemzetközi vitorlásrallyt szervezek Gál József kétszeres földkerülő vitorlázó barátommal együtt.

CW: Mi az, amit édesapjától tanult?

KP: Nagyon mások vagyunk, és nagyon egyformák egy szinten. Amit tanultam, az a szakmai alázat a munka iránt, egyfajta jó értelemben vett puritánság, ami ma már ritka, és a munkatársak partnerként való kezelése. Mindezeket a mai napig alkalmazom.

CW: Milyen szerepe van az informatikának a fia életében?

KP: Péter, tizenkét éves fiam Dózsa György és Szent László történeteit hallgatja esténként, és nagyon hálás érte, érdekli a történelem. Az ő korosztálya már megszokta az informatika jelenlétét, a mindennapi életük része, játékoktól kezdve az alkalmazásokig. Neki ez már természetes.